

DRAFTI
RAPORTIT TE VLERESIMIT TE NDIKIMIT
NE MJEDIS SUBJEKTIN
“PIETRA NESLI” Sh.p.k

Subjekti: “Pietra Nesli” sh.p.k

Vendndodhja: Objekti “Zogasi” Rrethi Skrapar, Qarku Berat

Tirane, 2017

PERMBAJTJA

- Hyrje
- Baza ligjore
- Metodika e vleresimit te mjedisit
- Objektivat dhe qellimi i VNM-se

1. **PERSHKRIMI I AKTIVITETIT**
2. **PERSHKRIMI I RAJONIT KU DO ZHVILLOHET AKTIVITETI**
3. **VLERESIMI I NDIKIMEVE NEGATIVE NE MJEDIS**
4. **MASAT PER ELEMINIMIN/ZVOGELIMIN E NDIKIMEVE**
5. **KONKLUZIONE DHE REKOMANDIME**

HYRJE

Aktiviteti njerezor qe zhvillohet ne çdo aspekt te vetin, perveç dobesive ne menyre te pashmangshme krijon dhe “produkte” qe ne perfundim mund te sjellin probleme per zhvillimin e qendrueshem te mjedisit. Pavaresisht nga vlerat dhe volumet edhe ne Shqiperi keto probleme vrojtohen dhe shoqeria e shteti kane synuar dhe vazhdojne te organizojne dhe orientojne kete proces. Ndotja e mjedisit nenkupton shkarkimet e cdo lloj mbetje nga pjese te materialeve te ndryshme ne uje , toke, ajer e cila shkakton ose mund te shkaktoje probleme mjedisore te perkoheshme ose te perhershme ne balancen ekologjike te tokes. Se bashku me zhvillimin e madh qe eshte bere ne industri te ndryshme ne menyre te ngjashme me te njejten shpejtesi eshte rritur edhe sasia e mbetjeve nga perdorimi i te mirave materiale. Mbetjet industriale dhe ato urbane te patrajuara , emetimet e gazeve te demshem ne atmosfere , perdorimi i kimikateve te reja pa marre parasysh demet qe mund ti sjellin mjedisit kane sjelle problemet mjedisore me te cilat ne perballemi ne ditet e sotme.

Materiali qe paraqitet trajton ndikimet ne mjedisin fizik dhe human te aktivitetit:

“Shfrytëzim mineral ranore silicore pllakore (Gure dekorativ) me karriere”

BAZA LIGJORE

Relacioni u pergatit ne zbatim te akteve ligjore dhe nenligjore Mjedisore :

- *Ligji Nr.10 431, date 09.06.2011 “ Per Mbrojtjen e Mjedisit”*
- *Ligji nr. 10 448 date 14.07.2011 « Per Lejet e Mjedisit »*
- *Ligji nr.10 440 date 07.07.2011 « Per Vleresimin e Ndikimit ne Mjedis »*
- *Urdhrin e ministrit nr. 146 dt. 8.5.2007 ”Per miratimin e listes se kuqe te flores dhe faunes”*
- *Udhezimin nr 8 dt. 27.11.2007 “Per nivelin kufi te zhurmave ne mjedise te caktuara”*
- *Ligji nr. 9010 dt. 13.02.2003 “Per administrimin mjedisor te mbetjeve te ngurta”*
- *Ligji nr. 8897 dt. 16.05.2002 “Per mbrojtjen e ajrit nga ndotja”*
- *Ligji nr. 10 463 date 22.09.2011 “Per menaxhimin e integruar te mbetjeve”*
- *Vendim nr.805 date 4.12.2003 « Per miratimin e listes se veprimtarive qe ndikojne ne mjedis per te cilat kerkohet leje mjedisore »*
- *Ligj nr. 8094 date 21.03.1996 « Per largimin publik te mbeturinave »*
- *Udhezim nr.1 date 03.03.2009 « Per detyrat e organeve mjedisore per te siguruar pjesemarrjen e publikut dhe te OJF-ve mjedisore ne procesin e vleresimit te ndikimit ne mjedis »*
- *Udhezim nr.3 date 19.11.2009 ‘Per metodologjine e raportit te VNM’*

- VKM nr.419 date 25.6.2014 « *Per miratimin e kërkesave te posacme per shqyrtimin e kërkesave per leje mjedisi te tipave A,B dhe C per transferimin e lejeve nga nje subjekt te tjetri, te kushteve per lejet respektive te mejdisit si dhe rregullave te hollesishme per shqyrtimin e tyre nga autoritetet kompetente deri ne leshimin e ketyre lejeve nga QKL-ja* ».
- Vendim Nr.13, date 04.01.2013 ” *Per miratimin e rregullave, te pergjegjesive e te afateve per zhvillimin e procedures se Vleresimit te Ndikimit ne Mjedis*”.

1. PERSHKRIMI I AKTIVITETIT

➤ **Profili i propozuesit**

- Subjekti " **Pietra Nesli** "sh.p.k eshte regjistruar prane QKR me numer NIPT-ti **K53129001Q**. Vendi i ushtrimit te aktivitetit eshte ne Objekti "Zogasi" Rrethi Skrapar,Qarku Berat.

Me pergatitjen e dokumentacionit perkates subjekti kerkon te pajiset me Leje Mjedisore.

➤ **PERSHKRIMI I PUNES**

Subjekti " **Pietra Nesli** " sh.p.k me vendndodhje ne Objekti "Zogasi" Rrethi Skrapar,Qarku Berat ushtron aktivitetin e tij Shfrytezim mineral ranore silicore pllakore (Gure dekorativ) me karriere. Aktiviteti merr ne konsiderate masat e nevojshme per te siguruar qe menaxhimi i tyre te kryhet pa demtuar shendetin e njeriut dhe pa i sjell deme mjedisit vecanerisht:

- Pa krijuar rreziqe per ujin, ajrin, token, floren ose faunen
- Pa shkaktuar pengesa nga zhurmat
- Pa demtuar peisazhin

Nje synim tjeter eshte te percaktoje e rekomandoje masat teknike organizative per zbutjen e ndikimeve negative qe mund te krijohen gjate zhvillimit te aktivitetit. Në karrieren e shoqerise "**Pietra Nesli**" sh.p.k do te punesoje njerez te profesioneve te ndryshme si:

- teknolog
- manovrator
- shoferit
- punetorit te thjeshte.

Për të krijuar një ambient pune optimal dhe mbrojtjen nga aksidentet, shoqeria "**Pietra Nesli sh.p.k**" ka pajisur të gjithë punonjësit që punojnë në prodhim me uniformë, kapele mbrojtëse dhe me mjete mbrojtëse ndaj pluhurit dhe faktoreve të tjerë.

KARRIERA

Qellimi i projektit te propozuar eshte shfrytezimi i ranorit silicore pllakore me kariere me punime siperfaqesore per furnizimin e tregut per prodhim pllakash ne menyre te jete ne gjendje qe te perkrah zhvillimin ekonomik te shoqerise dhe te permiresoje gjendjen ekzistuese te lendeve te para si dhe Vleresimi i Ndikimit ne Mjedis per aktivitetin hapje, pergatitje dhe shfrytezim te ranorit silicore , mineral i grupit ndertimore ne objektin Zogasi,rrethi Skrapare Qarku Berat.

Kjo zone eshte e preferuar per shfrytezimin e ranorit silicore me kariere me punime siperfaqesore sepse ka te ngritur infrastrukturen rrugore ka lehtesira ne transport me kosto te ulet te prodhimit .

Siperfaqja e zones qe kerkohet per leje shfrytezimi **eshte 0.031km²**
Koordinatat e pikave qe kufizojnë zonën për shfrytëzim janë si vijon:

Nr	X	Y
1	44 85 125	44 38 225
2	44 85 250	44 38 140
3	44 85 360	44 38 350
4	44 85 265	44 38 410

Pershkrimi i procesit teknologjike

Procesi teknologjik i prodhimit te ranorit silicore dekorativ ne kariere eshte i thjesht. Shfrytezimi do te behet nga larte poshte nga shkalla e pare 730 deri +650, duke u ulur cdo 10m deri ne shkallen fundore .

Per realizimin e prodhimit, zbulimit, dhe kryerjen e proceseve te tjera pergatitore dhe ndihmese parashikohen makinerite e pajisjet si me poshte :

Germimi dhe rrezimi i mbuleses dhe shkembit te coptuar

Per realizimin e prodhimit te parashikuar, mendohet qe ne objekt te levizin 16 m³ /dite dhera shkemb i çare dhe mbetje te ndryshme .

Per realizimin e ketij procesi parashikohet nje eskavator me lopate mekanike me kapacitet kove te variushme 1-1.5m³ ose eskavator me lopate mekanike inverse me karakteristiak te peraferta . Eskavatori eshte zgjedhur tip i tille mbasi krahu i tij lejon germimin ne distance dhe lartesi te madhe . Meqenese ne karrier **nuk parashikohet te perdoret lende plasese** , coptimi i nje pjese te shkembenjve me çarje te mbuleses do te realizohet ose me ane te kovese eskavatorit ose duke perdorur çekiçin hidraulik .

Per spostime te ndryshme sidomos gjate ndertimit te rruges parashikohet te perdoret dhe nje buldozer.

Ngarkimi i materialit te zbulimit, shkembit me çarje dhe mbetjeve te ndryshme.

Ngarkimi i materialit te pershkruar me siper parashikohet te behet me te njejtin eskavator Per kryerjen e procesit normale te ngarkimit sipas kapacitetit te koves nevojitet 4-6 ore pune efektive. Koha tjeter e punes, do te perdoret pe te zhvendosur shkembijte me çarje qe jane ne pjesen e siperme te shkalles

Percaktimi kapacitetit prodhues

Prodhimi i blloqeve te ranorit silicore me kariere u projektua duke patur ne konsiderat keto kerkesa: 1-Sasin e pergjithshme te rezervave te vendburimit te mundshme per shfrytezim.

2- Kushtet tekniko-minerare te vendburimit .

3- Kerkesat e investitorit per mineral ndertimor ranor silicore.

Ne zbatim te aktit te miratimit te tenderit subjekti do te kete prodhim vjetor te ranor silicore do te jete deri 5200 m³/vit.

Te dhena te shkurtra mbi llojin e mineralit

Produkti perfundimtar i projektit do te jet ranore silicore i prodhuar ne kariere. Me poshte japim te dhena mbi vetite fiziko-mekanike dhe perberjen kimike te produktit.

Vetite fiziko mekanike kane te bejne me fortesine dhe qendrueshmerine e ranorit silicore .

-Sasite e lendeve te para dhe produktet perfundimtare te projektit

Ne teknologjine e shfrytezimit te ranorit silicore me kariere nuk perdoren lende te para ne sherbim te aktivitetit, prandaj nuk do ta trajtojme. Theksojme se ne kariere nuk do te perdoren lende te demshme (toksike) qe po te shkarkohen ne uje, ajer dhe toke ndotin ambjentin dhe demtojne floren dhe faunen e zones.

Makinerit qe do te perdoren ne kariere jane me motor dizel, ato punojne me nafte dhe lubrifikohen me vajra.

Nga punonjesit e karieres kujdes i vecant do te tregohet per grumbullimin e vajrave te djegura, ato do te grumbullohen dhe do te tregtohen tek subjektet qe perpunojne vajrat e djegura duke i ricikluar. Gjithashtu punonjesit do te jene instruktuar si te veprojne ne rast se ndodhin rrjedhje aksidentale te vajrave nga sotokarteri i makinave ne rast avarish. Ne keto raste gjithë materiali ndotur do te mblidhet dhe do te transportohet ne sheshet e caktuara nga pushteti vendor.

- Produktet perfundimtare te projektit

Produkti perfundimtar i aktivitetit te shfrytezimit te mineralit te ranorit silicore ne vendburimin Zogasiobjekti minerar 56/8 eshte prodhim mineral ranor silicore me kariere. Prodhimi ranorit silicore do te realizohet pa lende plasese .

Ranori silicore i prodhuar ne sheshet e shkalleve te karieres do te per veshje muresh dhe shtrim.

2. PERSHKRIMI I RAJONIT KU DO ZHVILLOHET AKTIVITETI

Pershkrim te karakteristikave fizike te zones se projektit

Zona ne studim ben pjese ne njesine fiziko - gjeografike te krahines Qendrore ne ultesiren prane Adriatike dhe Joniane, kodrinore te Berats.

Ky territor ka nje lartesi me kuote me te ulet + 650m dhe kuota me e larte +730m mbi nivelin e detit .

- pershkrim i faktoreve klimatike

Faktoret e formimit te klimes grupohen ne faktore kozmike, planetare (Tokesore) dhe lokale. Ne grupin e pare hyjne karakteristikat e qendrueshme ose te ndryshueshme te Diellit dhe te hapësirës kozmike, ne grupin e dyte karakteristikat e te gjithë siperfaqes se tokes dhe te atmosferes, kurse ne grupin e trete karakteristikat e qendrueshme ose te ndryshueshme te ajrit dhe te tokes se vendit ne fjale. Ne teresine e faktoreve klimeformues eshte e veshtire te behet nje renditje e sakte , per arsye se secili prej tyre ndikon vazhdimisht ne formimin e klimes, nderkohe qe roli dhe rendesia e tyre eshte e ndryshueshme ne vende te ndryshme. Ne rast se do te benim nje fare renditje, atehere ne radhe te pare duhet te vendosim rrezatimin diellor, sepse sasia dhe intensiteti i tij percaktojne karakteristikat themelore te klimes.ndikim te madh ne klimen e vendit tone kane detet Adriatik dhe Jon. Deti Adriatik duke qen i rrethuar nga Gadishulli i Ballkanit dhe i Apenineve eshte relativisht i ftohte dhe per kete arsye roli i tij zbutes mbi klimen eshte me pak i ndjeshem sesa i detit Jon . deti Jon duke qen i hapur nga jugu , rrihet me teper nga ererat e ngrohta te Afrikes , ky det i jep klimes jugperendimore te Shqiperise nje karakter edhe me te theksuar mesdhetar.

Klima e zones karakterizohet nga nje vere e thate dhe me dimer te ftohte me reshje shiu dhe bore. Era fryn kryesisht nga drejtimi i veriut. Duke qene se zona karakterizohet nga nje ndryshim i madh kuote per shkak te ndryshimit te temperatures se ajrit ne vere rryma e ajrit leviz nga zonat e uleta ne zonat malore dhe ne dimer ne te kunderten.

Temperatura ne periudhen e dimrit me ngrica te medha (Janar - Shkurt) arrin ne - 15° C, ndersa ne stinen e veres (Korrik – Gusht) temperatura luhetet 27- 42 °C. Ne kete territor bien reshje mesatare te shiut deri 1300mm, kryesisht ne fundin e Vjeshtes dhe ne Pranvere.

Reshjet e Veres bien ne forme rrebeshi.

Numri i diteve me reshje lekundet nga 95 - 100 dite.

Ne stinet pranverore dhe te vjeshtes zona pershkohet nga erëra te ngrohta, hera- heres murlani te cilat kryesisht vijne nga prendimi, por edhe nga VL qe sjellin prishjen e motit dhe shkarkim reshjesh.

Ne Vere keto erera jane te nxehta dhe te thata qe shkaktojne temperatura te larta deri ne zagushi. Ne periudhen e Dimri erërat vijne nga veriu, , qe jane erera te ftohta shoqeruar me ulje temperature e rreshje te dendura debore.

- pershkrim gjeomorfologjik dhe i sizmicitetit i zones se projektit

Gjeomorfologjia

Nga ana gjeomorfologjike rajoni paraqitet me nje morfologji mjaft te zhvilluar ku kane ndikuar faktor te ndryshem te lidhura me zhvillimin gjeostrukturor te trevave shqipetare ku rolin kryesor e kane luajtur fazat e ndryshme tektonike dhe neotektonike. Produkt i ketyre faktoreve jane forBerat e larmishme strukturore qe zhvillohen ne rajon ne formen e vargmaleve dhe luginave te thella midis tyre. Ato jane te perbera kryesisht nga magBeratike teper te coptuar plot thepise tektonike-erozive dhe disa gropore. Majat me te larta e me te thepitura perbehen nga gelqeroret , prej te cileve formojne struktura monoklinale. Malesite e rajonit kane nje morfologji te nderlikuar, ku nderthuren kreshta malore te thyera e me drejtime te ndryshme , lugina qe i nderpresin, zgjerime te shumta ne trajten e gropave te perzgjatura, vargje majash te shkeputura etj.

Studimet sizmoteknike kane te bejne me te dhenat per termetet , ato lidhin sizmicitetin me shkeputjet aktive. Kushtet e vendosjes strukturore dhe tektonike te ndodhjes se termeteve jane perftuar kryesisht nga analiza pergjithesuese e te dhenave nga gjeologjia, gjeofizika dhe dukurite sizmologjike. Dihet se aktiviteti i sotem termetor lidhet ngusht me strukturen e sotme gjeologjike, me strukturen neotektonike te vendit tone. Eshte tashme e mirenjohur dhe e pranuar nga shumica e studiusve se shkeputjet tektonike jane burimet e clirimit te energjise sizmike. Termeti ndodh atje dhe atehere ku edhe sforcimet e lindura deformimet tektonike , tejkalojne kufirin e fortesise se lendes pergjate ketyre shkeputjeve.

Pershkrim i ujerave sipërfaqesore dhe nentokesore ne zonen e projektit

Brenda zones nr. 56/8 nuk ka burime sipërfaqesore dhe nentokesore pasi kjo kushtezohet edhe ndertimi gjeologjik i zones minerarenr.56/8

Pershkrim i biodiversitetit ne zonen e projektit

Problemet e biodiversitetit perbejne aktualisht nder problemet me me rendesi ne rruzullin tokesor. Termi biodiversitet eshte shume kompleks dhe si i tille, zhvillimi dhe percaktimi i strategjive te pershtatshme per mbrojtjen e tij, shoqerohet me nje proces te veshtire zgjedhjesh dhe vendimmarrjesh. Biodiversiteti perben teresine e llojeve dhe ekosistemeve ne nje rajon, apo ne gjithe rruzullin tokesor. ekosistemet jane te nje rendesie te vecante sepse ato perbejn bazat per ekzistencen e llojeve. Cenimi i tyre, si rezultat i aktiviteteve te ndryshme ekonomike shoqerore perben nje shqetesim per njerezit dhe studiuuesit . Vlera e nje biodiversiteti te larte per njerezimin jepet para se gjithash nepermjet funksionit te tij si stabilizator i biosferes dhe si burim direkt i prodhimit.

Pershkrim i habitateve kryesore ne zonen e projektit si dhe harta ilustruese

Per nga origjina , perberja dhe veçoritë gjeobotanike bimesia e Shqiperise ben pjese ne nenzonen floristike mesdhetare e cila perfshihet ne nje njesi me te madhe, ne zonen holarktike. Ndikim te madh ne zhvillimin e flores mesdhetare ushtroi ftohja e pergjithshme e klimes ne periudhen e pleistocenit dhe akullzimi i fuqishem qe pasoi ate. Tiparet karakteristike te bimesise mesdhetare si per sa i perket veçorive gjeobotanike ashtu edhe perberjes morfologjike dhe hstrirjes vertikale te saj, jane karakteristike edhe per bimesine e vendit tone. Por kushtet konkrete te zhvillimit, sidomos te klimes dhe te relievit kane percaktuar edhe vecorite origjinale te flores se Shqiperise. E gjithë kjo pasuri floristike i detyrohet vecorive te evolucionit paleogjeografik te Shqiperise deh sidomos larmise se madhe te klimes, copetimit te theksuar te relievit dhe formave te shumellojshme te tij, formacioneve te shumta shkembore (karbonatike, magBeratike, terrigjene) etj.

Ne rajonin ku ben pjese zona minerare nr. 56/8 zoteron bimesia e tipit mesdhetar. Rriten kryesisht drure dhe sidomos shkurre me gjethe gjithmone te blerta, qe zakonisht shoqerohen nga bime barishtore mesdhetare , pak a shume te tipit kserofit dhe me nje perqindje te larte (rreth 65%) te formave jetesore terofite si me poshte.

Dushk qe rritet ne zone

Mare qe rritet ne zone

Fier qe rritet ne zone

Fitocenozat e bimesise barishtore shume te larmishme nga perberja e llojeve, gjenden ne te gjitha zonat fitoklimatike te Shqiperise. megjithese fitocenozat barishtore nga ana e fizionomise ne pergjithesi duken relativisht te peraferta, ato ndryshojne midis tyre nga perberja flojistike ne varesi te faktoreve ekologjike. Me perjashtime te pakta, gati ne te gjitha fitocenozat dhe bashkeshoqerimet barishtore gjenden perfaqesues te familjes graminore (Graminaceae).

Neper shkembinjte ranore silicore e sidomos ne te çarat e tyre , rritet nje bimesi e njohur me emrin hasmofite, e perbere nga draba thonjeze (draba aizoides L.), shmanga e baldacit (crepis baldaccii halacsy).

Perfaqesues te familjes graminore qe rriten ne zone

Bimesia qe rritet ne rajon eshte bimesi qe i pershtatet kushteve te klimes se rajonit, brezit te dushkut , me karakteristike qe rriten ne zone jane:

Dushk (quercus)

Drure , rrale shkurre. Druret me palce yndyrore peskendeshe. Sythet vezengjashem , gjethet te vrigulluara ose te dhembezuara, rrale te plota , renese ose te perhereblerta. Cdo lule rrethohet nga nje peshtjelle qe drunjezohet dhe shoqeron lendet. Dushku gjendet ne disa forma si dushk, lis, qarr etj , ka perdorim gjethet e tyre, lendet kryesisht ushqim per blegtorine, gjithashtu perdoret edhe per ngrohje.

Dellinje (juniperus)

Shkurre ose drure monoike ose dioike, gjethet te qendrueshme, halore ose mellugore, te perkunderta ose ne qethuj nga tre. Lulesas mashkull skajore ose sqetulllore, vezake. Bocezat sqetulllore ose skajore, piqen vitin e pare, te dytin, ose te tretin, rruzulllore ose vezengjashme, mellugat mishtake, te ngjitura ndermjete tyre. Rritet ne zone me pak lageshti, frutet e saj perdoren kryesisht ne industrine mjekesore dhe pijeve alkolike.

Fier (pteridum)

Bime shume vjecare me rizome nentokeosre te gjate dhe te mbuluar me qime. Gjethet 40-300 cm , vezake trekendore, leshtore ne faqen e poshtme, llapa trefishkendore, me segmentet me te fundit te shumta, vezake deri vizake, bishtaku shume I fuqishem, I ndare ne bishta me te vegjel qe bartin llapa gjethesh, soret te vazhdueshme ose te afruara mbi nervurat anesore, te mbuluara si nga buzet e perveshura te gjethes ashtu edhe nga induzite e qerpikta.

Persa i perket bimeve barishtore rritet

lepjeta (rumex)

bime barishtore shumevjecare, rralle nje vjecare. Gjethet te kembyera, te fundit zakonisht e llape te madhe me bishtak, kercelloret e siperme shpesh pa bishtak. Lulet hermafrodite, rralle njeseksore, te vendosura ne qerthuj te rreme ose gjysmeqerthuj mbi lulesa te thjeshta.

Rrepice (rapistrum)

Bime njevjecare me qime sidomos ne pjesen e poshtme. Kercelli deri ne 40 cm, mjaft i degezuar. Nenpetlat te ngritura, lulet te verdha te zbehta.

shpender (helleborus)

bime barishtore shumevjecare me rizome. Gjethet e bazes te medha paksa kembake deri te gishtezuara. Lulesa ne cima. Lulet te medha. Fryti rreshekth me disa fara.

Si dhe disa bime barishtore te tjera.

Ne fshatrat perreth zones rriten edhe nje numer i konsiderueshem bimesh frutore si molle, ftonj, dardha, kumbulla etj.

3. VLERESIMI I NDIKIMEVE NEGATIVE NE MJEDIS

Ndikimet negative ne mjedis

- ndikimet negative ne karakteristikat fizike te zones se projektit

Siperfaqja ne te cilen do te behet shfrytezimi nuk duket nga qendrat e medha te banuara , me perjashtim te rasteve te kalimtareve qe udhetojne ne rrugen prane.

Duhet theksuar se siperfaqja qe do te shfrytezohet eshte kurrizore kodre . Aktiviteti shfrytezimit me kariere prek perkohesisht peizazhin ekzistues dhe topografine e saj per gjate kryerjes se aktivitetit .

Me masat qe do merren per rehabilitimin e saj, gjelberimin me bime qe rriten ne zone, gjate shfrytezimit dhe ne mbyllje te aktivitetit , peizazhi dhe topografia e zones do te permiresohet dukshem do te krijohet nje ambient panoramik i kendshem per syrin e njeriut dhe çlodhes.

Dëmtimi i vegjetacionit bimor, sidomos gjatë hapjes se karieres dhe shfrytezimit te shkalles se pare dhe te dyte është faktor negativ.

Shfrytezimi ranorit silicoredo te behet me kariere nga larte poshte me lartesi shkalle shfrytezimi 10m, dhe gjeresi sheshi shkalle ne mbyllje te aktivitetit 4 m qe do te pyllezohet.

- ndikimet negative ne habitatet dhe biodiversitetin e zones se projektit

Zona qe do te shfrytezohet nuk ka bimesi te larte eshte ne pergjithesi e çveshur dhe ne vende shume te vogla e mbuluar me Mare,Dushk dhe dellinja ku lartesia nuk i kalon 1m dhe ne vende te vecanta eshte cfaqje shkembore.

Nga ky aktivitet nuk demtohet flora dhe fauna e rrezikuar e percaktuar ne VKM nr. 804. dt. 4.12.2003 dhe e listuar ne urdherin e Ministrit nr. 146,dt.8.5.2007 Nga subjekti ne zbatim te projektit do te merren masa qe zona ne shfrytezim te jete gjithmone e kufizuar dhe te rehabilitohet duke u pyllezuar. Ndersa per te menjanuar erozionin nga ujerat e rreshjeve atmosferike ne skarpaten e siperme te shkalleve do te ndertohen kanale dhe kuneta qe ujerat te

drejtohen ne zona qe nuk demtojne token, gjithashtu sheshet e shkalleve te karrieres do te hapen me pjerresi nga skarpata e shkalles qe ujerat te rrjedhin ne drejtimin e duhur.

Zona e kerkuar per shfrytezim nuk përfaqëson zone me rëndësi të veçantë dhe për këtë arsye nuk është parashikuar sipas Strategjisë për “Ruajtjen e Biodiversitetit dhe Planit të Veprimit si Zonë e Mundëshme” për tu shpallur “Peizazh i mbrojtur”.

- Shkarkimet ne mjedis dhe prodhimi i mbetjeve

Zhvillimi i aktivitetit do te sjell emetime te pluhurave ne mjedis gjate shfrytezimit te karrieres, burime te tjera ndotese per ajrin nuk do te kete. Pajisjet qe do te perdoren per shfrytezimin dhe transportin e ranorit silicore do te jene bashkohore dhe ne gjendje te mire teknike ne menyre qe te shmangen emetimet nga djegia e lendeve djegese qe ato perdorin.

Ne vendet e caktuara ne projekt (depozitat e sterileve) parashikohet depozitimi i materialit te paperdorshem dhe perpunimi i tij me toke vegjetale per te mundesuar mbjelljen e bimeve dhe pemeve karakteristike te zones gjate fazes se rehabilitimit. Dherat e depozituara ne damba do te perpunohen me dhera te pasuruara me humuse, do te transportohen dhe shperndahen ne sheshet e shkalleve me trashesi mbi 20 cm dhe do te pyllezohen me bime qe riten ne zone per gjelberimin e saj.

- ndikimet negative shtese (kumulative) ne cilesine e mjedisit ne zonen e projektit dhe burimet natyrore si mineralet, pyje, burimet ujore.

Gjate fazes normale te operimit te projektit nuk do te kete emetime te gazeve, lengjeve, mbetjeve toksike, helme te ndryshme dhe substanca te tjera te demshme, te cilat mund te ndikojne negativisht ne shendetin e punonjesve, banoreve dhe mjedisin perreth, floren dhe faunen e zones, burimet ujore. Shfrytezimi ranorit silicore pllakore me kariere eshte nje proces i thjeshte pune me nxjerrjen e pllakave , ngarkim te prodhimit me eskavator dhe transport me kamione. Meqenese nuk do te perdoren ne procesin e shfrytezimit lende te demshme, nuk do te kete shkarkime te lendeve kimike te demshme per mjedisin ne ajer, toke dhe uje. Siperfaqja qe do t’i nenshtrohet shfrytezimit nuk eshte toke bujqesore produktive. Ushtrimi i aktivitetit ne kete siperfaqe nuk ndikon negativisht ne cilesine dhe sasine e tokes bujqesore. Tokat bujqesore ndodhen jasht zones ku do te kryhet aktiviteti.

- ndikimet sociale te projektit te tilla si ndryshimi i perdorimit te tokes dhe shqetesimet qe mund te lindin nga ndikimet ne mjedis te projektit (si zhurma , pluhuri, perdorimi i burimeve natyrore etj)

Ky aktivitet do te kryet larg zonave te banuara, ne shpatin e kodres me depozitime gjeologjike te gurit gelqeror. Zbatimi projektit nuk kerkon ndryshime ne popullsi, spostime te zonave te banuara ose krijimin e zonave te reja banimi,etj. Aktiviteti i shfrytezimit te vendburimit do te behet ne nje zone te kufizuar ne krahasim me siperfaqen dhe popullsine e rajonit. Per zhvillimin e aktivitetit nuk do perdoret toke shtese vec asaj te miratuar per shfrytezim.

Zhurmat ne fazen e ndertimit kryesisht vijne :

- nga makinerit e perdorura per pastrimin e dheut te sheshit te montimit te

kontoniereve, shtrimin e sheshit me cakell, shkarkimin nga makina me vinç e kontoniereve.
- nga makinerit qe do perdoren per pergatitjen e shesheve te shkalleve te shfrytezimit te karieres.

Gjate fazes se pare te ndertimit paisjet e perdorura do te jene nje eskavator qe do te hap shkallet e karieres dhe makinerit qe do te perdoren per montimin e kontoniereve me kohe teper te kufizuar pune deri dy dite si kamioni transportit te kontoniereve, vinci shkarkimit dhe fadroma e pastrimit dhe shtrimin te sheshit te kontoniereve.

Ndikimi nga zhurmat ne fazen funksionale te aktivitetit

Burimet e zhurmave jane ne siperfaqe. Çdo burim perhap vale zhurme. Fusha akustike qe rezulton varet nga karakteristikat e absorbimit dhe reflektimeve te te gjitha pengesave ekzistuese, ndermjet burimit dhe receptorit.

Energjia zvoglohet per gjate rruges si rezultat i absorbimit te siperfaqeve, divergjences gjeometrike dhe absorbimit atmosferik.

- ne varesi te natyres te projektit nje perskrim i aksidenteve te mundshme me pasoja ne mjedis

Rreziqe me pasoja ne mjedis

1. Demtim habitatesh dhe fole specimesh ne zonen ku do te kryhet shfrytezimi.
2. Renien e ndonje zjarri ne ambjentin e zones se shfrytezimit.

Rreziqet me pasoja ne mjedisin human dhe ekonomik

- Aksidentet e punonjesve gjate procesit teknologjik ne objekt.
- Aksidentet si pasoje e renies se zjarrit.

Probabiliteti i ndodhjes per secilin nga rastet e me siperm do te varet shume nga masat mbrojtese qe do te parashikohen dhe zbatohen. Zhvillimi i aktivitetit nuk shoqerohet me aksidente te cilat mund te sjellin pasoja te demshme ne mjedis si ndotje te ujerave nga lende te rrezikshme, emetime ne ajer nga gaze helmuese apo kontaminim te tokes. Shfrytezimi i burimit natyror per nxjerrjen e pllakave te ranorit silicore do te behet sipas projektit dhe ne sasine dhe kohen e parashikuar.

5.2 Karakteristikat e ndikimeve negative ne mjedis

- metoda e zbatuar per parashikimin e ndikimeve negative ne mjedis

Per vleresimin e ndikimeve ne mjedis te projektit u ndoqen hapat e me poshteme: -Njohja me projektin dhe teknologjine e tij.

-Njohja me natyren e operacioneve te nevojshme ne mjedis.

-Njohja me vleren natyrore dhe mjedisore te zones dhe siperfaqes qe do te shfrytezohet. -Njohja me infrastrukturen egzistuese dhe nevojen per infrastrukture te re per projektin. -Njohja me lendet e para qe do te perdoren per zbatimin e projektit.

Duke njohur teknologjine, operacionet ne terren dhe menyren e shfrytezimit te objektit u identifikuan ndikimet e mundeshme negative ne çdo receptore - perberes te mjedisit ne objekt.

Identifikimi i ndikimeve – Permes te cilit u percaktua nderveprimi mjedis-projekt i prodhimit te ranorit silicore ne vendburimin Zogasi rrethi Skrapar qarku Berat dhe u identifikuan ndikimet e mundeshme gjate kesaj faze sipas receptoreve te mjedisit.

Vleresimi i ndikimeve – Ekspertet mjedisore te fushave te ndryshme bene perpjekje per Beratjen e gravitetit te ndikimeve . Vleresimi i Sinjifikances ka te beje me vete rendesine e ndikimeve dhe eshte faza me e rendesishme per zbatuesit e projektit sepse argumenton çdo ndikim negativ dhe parafron ate me objektivisht me teresine e bashkeveprimeve midis projektit

dhe mjedisit. Kriteret e perdorur per vleresimin e rendesise se ndikimeve variojne dhe drejtohen kryesisht nga vlerat e mjedisit te ndikuar.

- shtrirja fizike dhe kohezgjatja e ndikimeve te identifikuar (Shkalla)

Shtrirja fizike- Vlereson siperfaqen apo dimesionin hapsinore te nje ndikimi te dhene ne raport me burimin qe gjeneron ate ndikim, p.sh. ndikimi ne toke nga shfrytezimi eshte nje ndikim saktesisht i percaktuar i cili mund te , por ne se do te ket erozion te tokes ndikimi rritet ne permasa fizike te siperfaqes se marre per studim.

- Kohezgjatja e ndikimit – Vlereson se sa do te zgjase nje ndikim i caktuar ne dimesionin kohe (ndikim i perhershem apo i perkoshem). Ne rastin tone shfrytezimi i ranorit silicore eshte e perhereshme per nje periudhe 25 vjecare qe perkon me afatin e lejes minerare. Ndersa te gjitha ndikimet e tjera negative ne mjedis jane te perkoshme, si shkarkimet e ujit te rreshjeve, gjelberimit , etj

-Kthyesmeria –Vlereson mundesin e kthimit te mjedisit te ndikuar ne gjendjen e tij te me pareshme (aftesia per tu rehabilituar dhe regjeneruar)

-Rendesia – Realizon nje vleresim total te tre permasave te mesiperme dhe njekohesisht thekson vemendjen qe duhet patur per administrimin e ndikimit.

Ndikimet e parashikuara nuk kane shtrirje te madhe fizike, objekti i shfrytezimit ndodhet ne distance te konsiderueshme nga zona me e afert e banuar dhe nuk preket nga zhvillimi i ketij aktivitetit. Zhurmat qe krijohen gjate hapjes dhe shfrytezimit te shkalleve te karrieres nuk perbejn ndotje akustike. Analiza e frekuences te zhurmes te emetuar nga keto makineri dhe pajisje tregon se ato ndodhen nen mesataren e frekuences 100 – 150 Hz , e cila eshte e pranueshme nga veshi i njeriut . Koha ne te cilen do te jene te pranishme keto zhurma eshte vetem gjate dites, meqenese ne objekt do punohet vetem me nje turn. Niveli i zhurmave te ketyre mjeteve ne largesi nuk do te jete i madh dhe do te jete konform normave ne fuqi.

- lloji i ndikimeve te identifikuar (direkte dhe jodirekte)

Ndikimet e identifikuar nga zhvillimi i aktivitetit jane ndikime direkte ne mjedis.

Tabela e indetifikimit te ndikimeve te mundeshme negative ne toke.

	Ndikimi i mundshem	Sqarim
1	Derdhja pa dashje e vajrave dhe lubrifikanteve nga mjetet e punes.	Behet fjale per ndonje rast te rralle te rrjedhjes gjate difekteve dhe çarje te tubave dhe sotokartit te mjeteve motorike dhe nderrimit te vajrave ne makinerite e karrieres gjate prodhimit dhe transportit te blloqeve te ranorit silicore .

Tabela e indentifikimit te ndikimeve te mundeshme negative ne ajer.

	Ndikimi i mundeshem	Sqarim
1	Shkarkimi i gazeve ne sasi minimale nga lenda djegese	Sasia e gazeve nga djegia e karburantit qe do te shkarkohet nga mjetet motorrike. Eshte standart i teknologjise se prodhimit te mjeteve dhe i karburantit.
2	Emetimi i zhurmave nga puna e makinerive te karrieres.	Vlerat standart te emetimit te zhurmave sipas teknologjise se prodhimit te makinerive, kontroll teknik te makinerive te karrieres..
3	Emetimi i nxehtesise dhe zhurmes nga shperthimi i lendes plasese.	Nuk do te kete emetim te nxehtesise dhe zhurma mbi normat e lejuara.

Tabela e indentifikimit te ndikimeve te mundeshme negative ne biodiversitet.

	Ndikimi i mundeshem	Sqarim
1	Shqetesim i mundeshem i faunes.	Ndikim i perkoshem.

- mundesia e zbutjes se ndikimeve dhe argumentimet perkatese nese per ndikime te caktuara nuk mund te zbatohen/ ndermerren masa zbutese

Per te ulur ne minimum ndikimet nga zhurmat do te merren keto masa:

- Makinerit e shpimit, te ngarkimit dhe transportit te ranorit silicore do te jene bashkekohore qe plotesojne standartet shteterore, te pajisura ne marmita selenciatore te pakesimit te zhurmave.
- Per te ulur me tej ndikimin nga zhurmat puntoret detyrimisht do te perdorin paisjet e mbrojtjes ne pune “kufje”

Brenda zones karrieres vlerat e zhurmave jane gjithmone poshte normave te lejuara. Jane bere Beratje te nivelit te zhurmave ne disa objekte te ngjashme ku perdoren te njejtat makineri dhe del se ne distancen 10m nga makinerit zhurBerat arrijne nivelin 70 dB.

Emetimet ne ajer perfaqsohen nga pluhuri qe krijohet gjate shpimit te birave per pykat zgjeruese per ndarjen e bllokut, ngarkimit, shkarkimit te ranorit silicore, levizjes se makinerive ne territorin e karrieres ndersa ndikimi nga gazet shkaktohet nga mjetet motorrike, sonda, eskavatore, fadromave, kamionet dhe mjetet e tjera motorrike qe levizin ne kariere.

Me projekt per mbrojtjen nga pluhuri do te merren keto masa.

a- Sasia e pluhurit te krijuar gjate nxjerrjes se pllakave me leva eshte i pa perfillshem pasipllakat vendosen mis mases argjilore e cila eshte ka nje prezence lageshtie dhe nuk krijon pluhur pervec pllakat ne siperfaqe.

b-Per te eleminuar pluhurin qe krijohet gjate ngarkimit te pllakave te ranorit silicore, transportit dhe levizjes se mjeteve ne shkallet e karrieres, Berateriali qe ngarkohet dhe sheshet e shkalleve do te lagen me uje, ndersa makinat do te mbulohen me mushama.

Duke marre ne konsiderate prodhimin 5200 m³/vit ,334m³ /muaj dhe rreth 16m³ / ne dite pluhurat gjate nxjerrjes dhe ngarkimit do te jene minimale.

4. MASAT PER ELEMENIMIN/ZVOGELIMIN E NDIKIMEVE NEGATIVE NE MJEDIS

Masat zbutese te ndikimeve negative konsistojne ne marrjen e masave per uljen e ndotjeve gjate punimeve, ne ajer, te pluhurave dhe zhurmave, si dhe uljen e efekteve negative hapsinore te territorit , faunen dhe floren. Por pikesynimi i studimit mbetet rehabilitimi i tokes dhe evitimi ne maksimum i erozionit.

Identifikimi i masave per te eleminuar apo zbutur ndikimet negative ne mjedis

a. Planifikimi i zones

Per shmangien dhe parandalimin e erozionit si dhe per ruajtjen e regjimit te rrymes se ujit te parametrave hidrodinamike te saj, ne projekt eshte percaktuar shfrytezimi harmonik dhe i kombinuar ne kohe dhe hapësire i zones ne teresi .

Ne zonen e shfrytezimit hap pas hapi dhe ne perfundim te aktivitetit, eshte parashikuar mbushja , sistemimi, perpunimi dhe mbulimi i siperfaqeve te shfrytezuar.

Kjo siperfaqe e perftuar nga trajtimet e mesiperme, do te jape mundesi per rikultivimin e bimeve dhe pemeve te ndryshme, duke krijuar njeheresh kushte per parandalimin e erozionit dhe permisimin e pamjes se pergjithshme te zones se shfrytezuar.

Duhet theksuar se siperfaqia e caktuar pe shfrytezim eshte e vogel dhe nuk perben ndonje ndikim ne zone.

b. Masat teknike

Per parandalimin e erozionit subjekti parashikon ne nje vit te kryeje punimet e meposhtme Dhenia e pjerresise shkalleve te karieres me pjerresi ne drejtim te zones se shfrytezimit.

Ndertimin e kunetave ne skarpatat e siperme te shkalleve per disiplinimin e ujrave

Mbjellje para se te filloje shfrytezimi te te gjitha periferive te tjera me peme karakteristike te zones per te izoluar pjesen e fragmentizuar nga shfrytezimi i pjeseve te paprekura nga projekti, mbjellja do te behet duke marre mendimin e specialisteve te sherbimit pyjore . Keto masa do te sherbejne per mbrojtjen nga pluhurin qe mund te nxitet nga aktiviteti gjate shfrytezimit.

Uljen e intensitetit te shfrytezimit per stinen e veres duke evituar keshtu sa te jete e mundur errozionin dhe pluhurat. Nga ana tjeter per te ulur efektet erodive gjate periudhave te thata do te perdoret lagia e terreneve nen pune dhe lagia e vendgumbullimit te materialit te nxjerre. Kjo do te evitoje edhe ndotjen gjate transportit.

Per rritjen e efektivitetit ekonomiko-ekologjik per te gjitha veprimet konkrete do te merren masa mbikqyrese nga Drejtoria e Sherbimit Pyjor si dhe Specialist te mjedisit.

Zhurmat

Zhurmat qe krijohen vijne nga levizja e makinerive, jane te pranishme por nuk perbejn rrezik dhe shqetesim per mjedisin sepse zonat e banuara jane ne nje distance te konsiderueshme. Per mbrojtjen nga zhurma te njerezve nga ana e shoqerise do te punohet ne dy drejtime

- Ne karriere do te perdoren makineri dhe pajisje te teknologjise se larte te pajisura me amortizues te zhurmave
- Punonjesit do te pajisen me mjete mbrojtese nga zhurmat sipas rregullores se sigurimit teknik.

Niveli i zhurmave nga Perdorimi i makinerive te teknologjise se larte dhe i metodave te perparuara ne ngarkim dhe transport te inerteve do te jete brenda normave te lejuara.

Rreziku ne shendet dhe masat per zbutjen e tij

Rreziku ne mjedis ne shfrytezimin e karrieres eshte prezent ne proceset e nxjerrjes se pllakave, ngarkimin dhe transportit te tij.

Drejtuesi teknik i karrieres duhet te jete Ing. Miniere ose ing. Gjeolog i cili duhet te beje vazhdimisht instruksionin teknik te punetoreve dhe ne vecanti te drejtuesve te mjeteve motorrike.

Ne objektet minerare te shfrytezimit te ranorit silicore me kariere, punonjesit instruktohet teorikisht dhe ne praktik jo me pak se dy jave ne vendin e tyre te punes, mbi aksidentet e mundshme dhe masat mbrojtese ne pune. Gjate instruktimit do te punohet ne mbikqyrje te instruktorit jo me pak se nje jave ne te gjitha proceset e punes.

Per mbrojtjen nga zhurBerat, punonjesit e karrieres do te perdorin kufje. Gjithashtu do te perdore uniformen e punes, doreza, çizme ose kepuce te certifikuara per aktivite prodhimi industrial ne kariera.

Per reagimin e menjehershem ndaj aksidenteve te mundshem humane, karriera do te kete edhe nje ambient te mbyllur ambulance ku do te mbahet kutia e ndihmes se shpejte ne rast aksidenti ose demtim shendeti te njerzve.

Rreziqet nga aksidentet e mundshme ne pune dhe masat per te parandaluar aksidentet dhe minimizuar pasojat.

Kryerja e veprimtarise minerare per prodhimin e mineralit te ranorit silicore disiplinohet me projektin teknik e teknologjik te shfrytezimit te hartuar per marrjen e lejes se shfrytezimit . Ne projekt jane parashikuar masat teknike dhe organizative per parandalimin e aksidenteve te mundshme ne mjedis te veprimtarise dhe minimizuar pasojat ne mjedis.

Jane percaktuar kerkesat e sigurimit teknik qe do te zbatohen nga drejtuesit e aktivitetit dhe nga vet punonjesit e prodhimit.

5. KONKLUZIONE

- Me e rendesishme per tu theksuar ne perfundim te ketij raporti te thelluar te VNM-se eshte se ai do ti vije ne ndihme mbrojtjes se mjedisit
- Teritori i i karrieres se ranorit silicore shtrese trashe nuk ka ndonje status te veçante qe pengon fillimin minerar ne kete objekt.
- Me masat qe do te merren aktiviteti nuk do te kete ndikime negative ne toke dhe nuk do te ndikojne ne ujrat siperfaqesore e nentokesore.
- Hartimi dhe zbatimi i projektit te shfrytezimit nuk do te kete ndonje pasoje negative te mundeshme ne mjedisin e zones mbasi objekti eshte vendosur ne nje teren pa ndonje zhvillim te dukshem te pyjeve apo drureve frutore,mbasi mungon vegetacioni (formacionet nuk favorizojne zhvillimin e bimeve)
- Ndikim te priteshem do te kete vetem ne ndryshimin e pjeseshem ne toke ,te peisazhit te zones qe me masat qe jane parashikuar ne terren do te zbusin kete fenomen dhe do te çojne ne permiresimin e metejshem te tij.
- Vendin e siperfaqes se zhveshur do ta zene nje siperfaqe e pyllezuar.
 - Prodhimi i pllakave te ranorit silicoreeshte rezultat i rritjes se kerkesave te tregut per qellime dekorative